herpy

GEKONY

Pegu bent-toed gecko

Cyrtodactylus peguensis

Nocny gekon z Mjanmy, Tajlandii i Malezji Zachodniej, znany z lasów w okolicach Pegu. Wiarygodnych informacji o hodowli tego gatunku jest niewiele, dlatego poradnik opiera się na doświadczeniach z innymi gatunkami z tego rodzaju i stanowi ostrożny punkt wyjścia.

Rodzina: Gekkonidae Dawna nazwa: *Gymnodactylus peguensis*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**7 cm** długość od pyska do kloaki
Długość życia	**8-10 lat**
Aktywność	**W nocy**
Tryb życia	**Nadrzewny i naziemny**
Środowisko	**Las deszczowy**
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**60 × 40 × 60 cm** D × S × W dla 1 dorosłego osobnika
Temperatura w dzień	**23-27 °C**
Temperatura w nocy	**20-23 °C**
Wilgotność	**60-90%**
Woda	**Miska z wodą**
UVB	**Opcjonalne**
Pokarm	**Owady**
Utrzymanie	**Pojedynczo lub w parach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Wielkość zniesienia	**1-2 jaj**
Inkubacja	**90-150 dni** przy 22-25 °C

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Niewymieniony**
Załącznik unijny	**Niewymieniony**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Cyrtodactylus peguensis to średniej wielkości, smukły gekon z rodzaju *Cyrtodactylus*. Nazwa rodzajowa oznacza "zakrzywiony palec" i nawiązuje do lekko zgiętych palców. Gatunek został opisany w 1893 roku przez George'a Alberta Boulengera na podstawie zwierząt zebranych w Palon w regionie Pegu w południowej Mjanmie, a nazwa naukowa odnosi się do tego miejsca. Pierwotnie nosił nazwę *Gymnodactylus peguensis*.

Największa odnotowana długość od pyska do kloaki wynosi 70 mm, więc dorosłe zwierzęta osiągają około 7 cm bez ogona. Całkowita długość z ogonem nie została udokumentowana. Gatunek odróżnia się od innych gatunków z tej samej grupy na podstawie kombinacji cech łuskowania, m.in. liczby porów u samców, a nie samego ubarwienia, dlatego zwierzę powinna oznaczyć osoba znająca ten rodzaj.

Taksonomia tej grupy ulegała zmianom. Dawny podgatunek, *C. peguensis zebraicus*, od 2018 roku jest odrębnym gatunkiem, *Cyrtodactylus zebraicus*, i nie jest blisko spokrewniony z *C. peguensis*. Starsze informacje o hodowli i rozmnażaniu często używają dawnej nazwy, więc mogą dotyczyć jednego lub drugiego gatunku. Zwierzęta z południowej części Tajlandii bywają zaliczane do *C. zebraicus*, a nie do *C. peguensis*.

Temperament, odmiany barwne i długość życia nie zostały udokumentowane dla tego gatunku, a podane w tabeli 8-10 lat to szacunek. Rodzaj ma opinię płochliwego i szybkiego i rozsądnie jest zakładać to samo w tym przypadku.

Występowanie i środowisko

Cyrtodactylus peguensis jest podawany z Mjanmy (region Pegu i Tenasserim), Tajlandii i Malezji Zachodniej. Miejscem typowym jest Palon w regionie Pegu. Gatunek wymieniano także z Indii, ale uważa się to za błąd.

Zasięg w Tajlandii i na Półwyspie Malajskim pozostaje niewyjaśniony, ponieważ populacje południowe zaliczano wcześniej do podgatunku *zebraicus*, który jest obecnie odrębnym gatunkiem. Na mapie mogą pojawiać się stwierdzenia zwierząt z niewoli lub błędnie oznaczonych osobników.

> **Naturalny zasięg:** Mjanma (Birma), Tajlandia i Malezja.

ŚRODOWISKO

Nie istnieje szczegółowy opis *Cyrtodactylus peguensis* w naturze. Gatunek uważa się za gekona leśnego, a pokrewne gatunki z Półwyspu Malajskiego żyją w nizinnych lasach nad ciekami wodnymi i w lasach bagiennych.

Klimat w obszarze występowania jest tropikalny, z wyraźną porą deszczową i suchą, ale dokładne temperatury i wysokości nie zostały udokumentowane dla tego gatunku. Jako założenie robocze terrarium powinno więc mieć wilgotną, leśną aranżację z możliwością wyboru między miejscami wilgotnymi a nieco suchszymi. Biotop podany w tabeli to szacunek.

Hodowla

TERRARIUM

Hodowla *Cyrtodactylus peguensis* nie została opisana, dlatego poradnik opiera się na pokrewnych gatunkach z tego rodzaju oraz na wymaganiach nocnych, wspinających się gekonów z wilgotnych regionów. Dorosły osobnik potrzebuje co najmniej 60 × 40 × 60 cm (długość × szerokość × wysokość), a para nieco więcej. Im większe, tym lepiej, ponieważ gatunek jest aktywny i poluje nocą.

Urządź terrarium z wilgotnym podłożem z włókna kokosowego lub torfu, miejscami z mchem sphagnum, gałęziami, korą korkową i roślinami, tak aby zwierzę mogło zarówno chodzić po ziemi, jak i wspinać się nisko. Zawsze zapewnij co najmniej dwie kryjówki, jedną przy dnie i jedną wyżej, ponieważ gatunki z tego rodzaju potrzebują poczucia bezpieczeństwa. Małe otwory w bocznych ściankach zapewniają wentylację bez całkowitego wysuszenia podłoża. Gatunek ma delikatną skórę, więc unikaj ostrych przedmiotów i wąskich szczelin, w których mógłby utknąć.

TEMPERATURA

W dzień temperatura powinna wynosić 23-27 °C, a w nocy 20-23 °C, jak u pokrewnych gatunków z wilgotnych lasów.

Nie udokumentowano potrzeby ciepłego miejsca do wygrzewania i gatunek nie jest znany z wygrzewania się. Słaba mata grzewcza na bocznej ściance może pomóc, jeśli w pomieszczeniu jest zimno, ale zawsze steruj nią termostatem. Obserwuj zwierzę: jeśli stale się chowa lub odmawia jedzenia, temperatura może być niewłaściwa. Mierz ją zarówno u góry, jak i na dole.

WILGOTNOŚĆ I WODA

Cyrtodactylus peguensis prawdopodobnie jest zależny od wysokiej wilgotności powietrza. Utrzymuj ją na poziomie 60-90 %, najwyższą w nocy.

Zraszaj terrarium co najmniej raz dziennie i pozwól powierzchni nieco przeschnąć pomiędzy zraszaniami, aby nie pojawiła się pleśń. Utrzymuj warstwę stale wilgotnego podłoża, np. mchu sphagnum, w którą zwierzę może się schować. Postaw płaską miskę ze świeżą wodą, wymienianą codziennie. Niektóre gatunki z tego rodzaju leżą w wodzie, więc miska powinna być na tyle duża, żeby zwierzę mogło w niej usiąść. Czy *C. peguensis* tak robi, nie zostało udokumentowane.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

OŚWIETLENIE I UVB

Cyrtodactylus peguensis jest aktywny nocą i radzi sobie przy słabym oświetleniu. UVB nie jest konieczne, ale słabe oświetlenie UVB jest korzystne.

Jeśli zapewniasz UVB, wybierz słabe źródło przeznaczone dla gatunków cieniolubnych i umieść je tak, aby część terrarium zawsze pozostawała w cieniu, a zwierzę mogło się wycofać. Oświetlenie powinno działać według stałego rytmu dobowego, z około 12 godzinami światła, a w nocy zapewnij całkowitą ciemność. Unikaj mocnych lamp punktowych.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Cyrtodactylus peguensis jest owadożerny. Podawaj świerszcze, karaczany dubia i podobne owady, mniejsze niż odległość między oczami zwierzęcia. Duże gatunki z tego rodzaju przyjmują też większe ofiary, ale nie ma to znaczenia w przypadku gatunku mierzącego około 7 cm.

Dorosłe zwierzęta karm około trzy razy w tygodniu, a młode częściej. Oprószaj owady wapnem, co drugi raz wapnem z witaminą D3, a częściej w przypadku samic składających jaja. Karm wieczorem, gdy zwierzę jest aktywne, i usuwaj martwe owady. Najlepiej rozprosz pokarm, aby zwierzę mogło polować.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Rodzaj ma opinię płochliwego i szybkiego, o cienkiej, delikatnej skórze, która łatwo pęka. Chwycony może ugryźć. Dlatego odradza się brania na ręce, a zwierzę zawsze musi mieć czas na aklimatyzację po przeprowadzce. Jeśli musisz je podnieść, pozwól mu przechodzić z ręki do ręki i nie ściskaj go.

Gatunki z tego rodzaju są często terytorialne, dlatego *C. peguensis* najlepiej trzymać pojedynczo. Można spróbować trzymać parę, jeśli terrarium jest duże i ma wiele kryjówek, ale nie wszystkie pary do siebie pasują, a zwierzęta trzeba natychmiast rozdzielić przy oznakach niepokoju. Nigdy nie trzymaj razem dwóch samców. Jak zachowuje się w grupie właśnie *C. peguensis*, nie zostało udokumentowane.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Różnice płciowe u *Cyrtodactylus peguensis* nie zostały szczegółowo opisane. Samce mają 8 porów przedkloakowych i 17-19 porów udowych, więc można je rozpoznać po nich przy użyciu lupy. U samic pory są nieobecne lub słabo rozwinięte.

Dojrzałość płciowa i masa ciała nie zostały udokumentowane dla tego gatunku. Zgodnie z ogólną zasadą dla gekonów tej wielkości zwierzęta powinny mieć co najmniej 18 miesięcy, zanim zostaną połączone, a samica musi być w dobrej kondycji.

GODY I KOPULACJA

Doświadczeń z rozmnażaniem tego gatunku w niewoli jest niewiele, a sezon i okres spoczynku nie zostały udokumentowane. Pokrewne gatunki rozmnażają się w temperaturze pokojowej przez cały rok, bez wyraźnej przerwy zimowej.

Wpuść samca do terrarium samicy i obserwuj zwierzęta przez pierwsze dni. Rozdziel je w przypadku gryzienia, przeganiania lub gdy samica cały czas się ukrywa. Wiele par nie jest zgodnych, a pary, która nie chce, nie należy zmuszać.

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Gatunek jest jajorodny. Wielkość zniesienia nie została udokumentowana, ale gatunki z tego rodzaju niemal zawsze składają 1-2 jaja i taką liczbę podano w tabeli. Samica prawdopodobnie składa jaja w ukryciu w podłożu pod kryjówką.

Zapewnij pojemnik do składania jaj z wilgotnym mchem sphagnum lub włóknem kokosowym. Odstęp między zniesieniami nie został udokumentowany. Samica zużywa dużo wapnia, więc podawaj owady oprószone wapnem i ewentualnie małe kawałki sepii, a rozmnażanie przerwij, jeśli samica traci na wadze.

INKUBACJA

Ostrożnie, nie obracając jaj, przenieś je do małego pojemnika z lekko wilgotnym podłożem, np. wermikulitem lub perlitem, i zagłęb je do połowy. Inkubuj jaja w temperaturze 22-25 °C, czyli w chłodnej temperaturze pokojowej, w jakiej trzyma się pokrewne gatunki, i nie powyżej 26 °C.

Wyklucie następuje po około 90-150 dniach. Temperatura i czas inkubacji nie zostały udokumentowane dla tego gatunku, więc podane wartości to szacunki. Bądź cierpliwy i nie wyrzucaj jaj, które wyglądają zdrowo.

Czytaj więcej: Inkubacja jaj

ODCHÓW MŁODYCH

Brak udokumentowanych doświadczeń z odchowem młodych *Cyrtodactylus peguensis*. Młode prawdopodobnie można trzymać tak jak dorosłe, w mniejszej wersji tego samego urządzenia.

Przenieś je do małego pojemnika z ręcznikiem papierowym lub wilgotnym mchem sphagnum i kryjówką, i zraszaj codziennie. Podawaj małe owady oprószone wapnem, np. skoczogonki, muszki owocowe i małe świerszcze, gdy tylko zwierzęta zaczną jeść. Trzymaj młode osobno, jeśli wykazują oznaki zachowań terytorialnych, i regularnie je waż.

Zdrowie i częste błędy

Brak wiedzy o chorobach specyficznych dla *Cyrtodactylus peguensis*. Typowe problemy u gatunków z tego rodzaju i innych gekonów w niewoli to:

- Suche powietrze i suche podłoże, które prowadzą do problemów ze skórą i resztek wylinki na palcach. Zapewnij wilgotne miejsca i zraszaj codziennie.
- Niedobór wapnia, zwłaszcza u samic składających jaja. Oprószaj pokarm i podawaj wapno.
- Pasożyty u zwierząt odłowionych z natury. Badanie kału u weterynarza z doświadczeniem w leczeniu gadów to dobry pomysł.
- Stres spowodowany braniem na ręce i zbyt małą liczbą kryjówek, który prowadzi do odmowy jedzenia i utraty masy ciała.
- Rany po walkach, jeśli zwierzęta są trzymane razem.

Udaj się do weterynarza, jeśli zwierzę traci na wadze, nie je przez kilka tygodni lub wydaje się osowiałe.

Czytaj więcej: Zakup zwierząt: odchów, odłów i transport

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.